

Економіка України у дзеркалі стратегічних цілей Національного банку

Корпоративна презентація Національного банку України

ОПИТУВАННЯ

Чим займається сучасний центральний банк?

Стабільність цін
(монетарна
політика)

Фінансова
стабільність
(банк банків, мікро- і
макропруденційний
нагляд)

Міжнародні
резерви

Економічний
розвиток
країни

Готівковий та
безготівковий обіг

Історія Національного банку України

1917 – 1921 роки	Діяльність Українського державного банку
1991 рік	Створення центробанку незалежної держави – Національного банку України
1993 рік	Створення Системи електронних платежів
1996 рік	Грошова реформа: запровадження української гривні
2012 рік	Повний перехід Національного банку України на МСФЗ
2014 рік	Початок трансформації НБУ у повноправного учасника європейської спільноти центробанків
2018 рік	Ухвалення стратегії Національного банку України
2019 рік	Затвердження стратегії розвитку фінансового сектору України
2020 рік	Нові функції НБУ: регулювання небанківського фінансового ринку та захист прав споживачів фінансових послуг

36 функцій

згідно з Законом України
«Про Національний банк України»

Серед яких головні

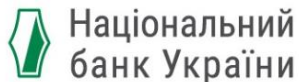
- забезпечення стабільності грошової одиниці України, зважаючи на пріоритетність досягнення та підтримки цінової стабільності в державі;
- сприяння фінансовій стабільності, зокрема стабільності банківської системи;
- сприяння дотриманню стійких темпів економічного зростання;
- визначення та впровадження грошово-кредитної політики;
- монопольна емісія національної валюти України та організація готівково-грошового обігу тощо

Національний банк України – це*

Персонал	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3 298 співробітників Центрального апарату; ▪ 1 229 співробітники Банкотно-монетного двору.
Ми регулюємо	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 76 банків, ▪ 84 небанківські фінансові установи, ▪ 10 інкасаторських компаній, ▪ 48 платіжних систем, ▪ 31 оператора послуг платіжної інфраструктури, ▪ 23 банки, що можуть здійснювати емісію електронні грошей.
Міжнародне співробітництво	<ul style="list-style-type: none"> ▪ членство у 11 галузевих об'єднаннях, ініціативах та організаціях, ▪ імплементація більше 40 актів права ЄС за Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, ▪ угоди про співробітництво з центральними банками 38 країн світу.

* - інформація станом на 01.01.2020 року

Візія, місія та цінності Національного банку визначаються інтересами суспільства у довгостроковій перспективі

Національний банк України

СТРАТЕГІЧНА ІДЕЯ

Національний банк України – це сучасний, відкритий і незалежний центральний банк, який має довіру суспільства та інтегрований до європейської спільноти центробанків

ВІЗІЯ

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Відновлення кредитування

Низька та стабільна інфляція

Ефективне регулювання фінансового сектору

Вільний рух капіталу

Фінансова інклюзія

Сучасний, відкритий, незалежний, ефективний центральний банк

ЦІЛІ

МІСІЯ

Забезпечення цінової та фінансової стабільності з метою сприяння сталому економічному розвитку України

ЦІННОСТІ

ПАТРІОТИЗМ

ПРОФЕСІЙНІСТЬ

ПРОЗОРИСТЬ

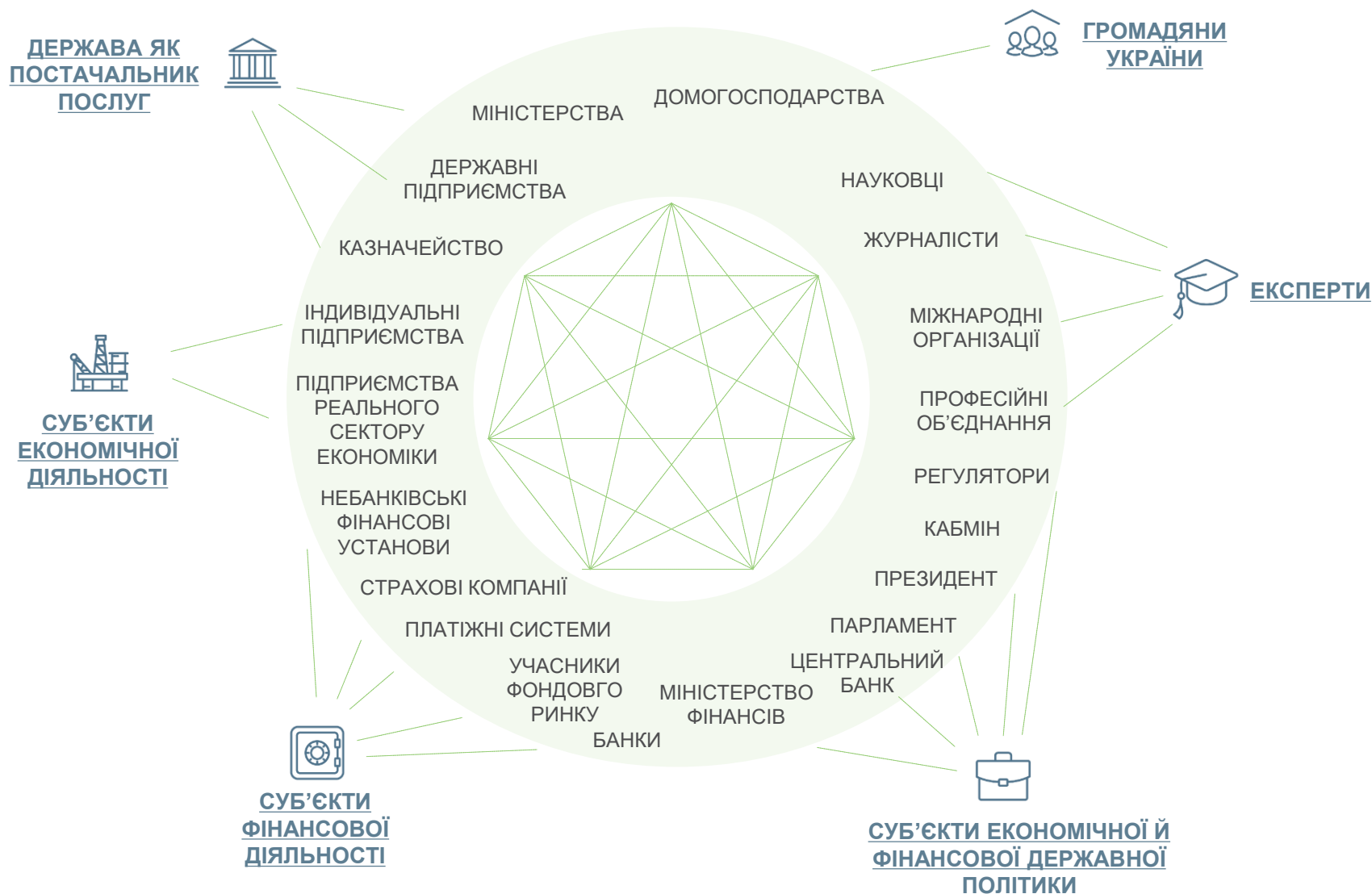

ПОРЯДНІСТЬ

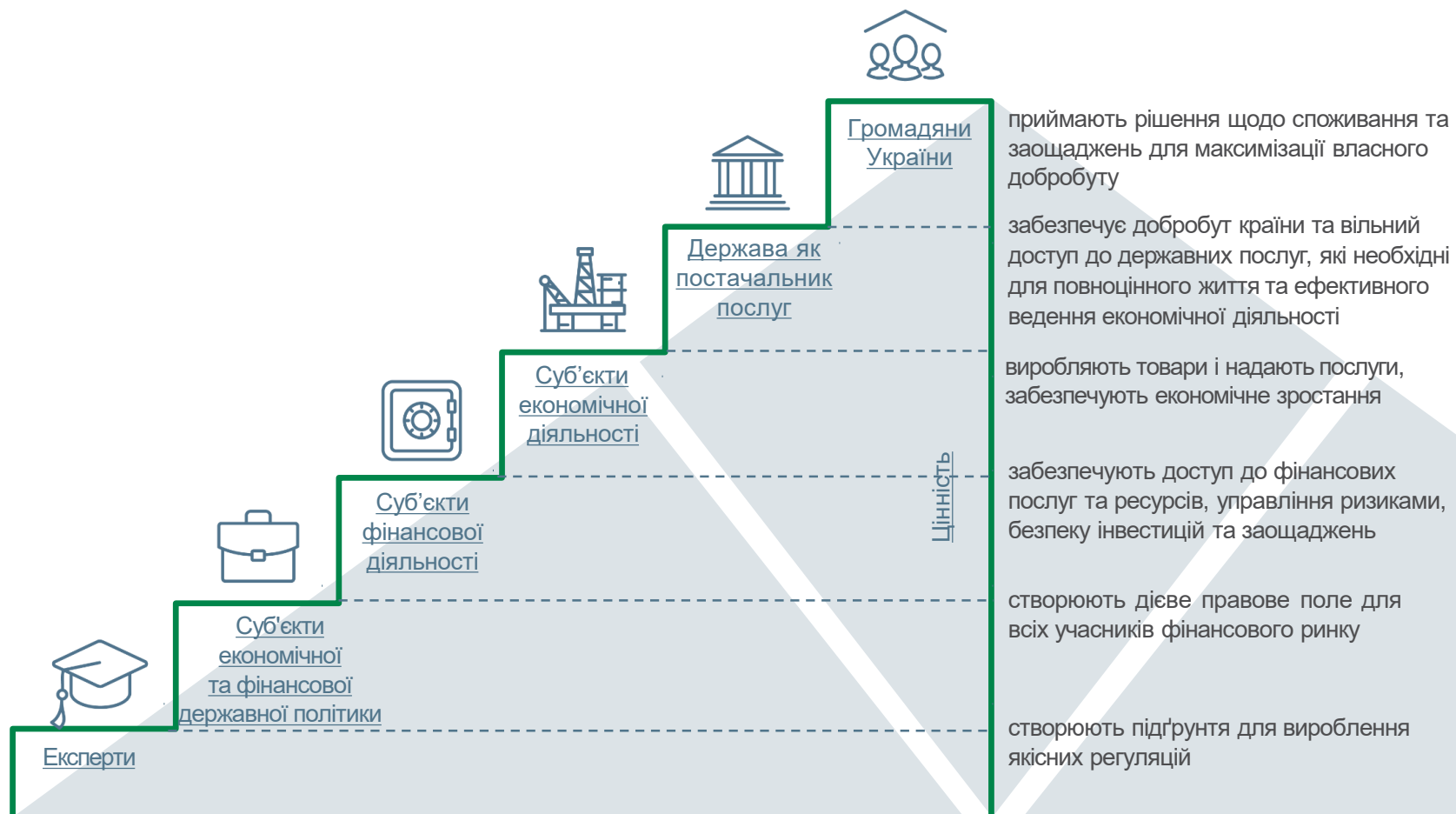
ПАРТНЕРСТВО

Головна мета діяльності НБУ - побудова та розвиток ефективної і стабільної фінансової екосистеми

Основний меседж стратегії НБУ – створення цінності для Клієнта

Основні досягнення Національного банку (2014-2020)

- Дієва монетарна політика – режим інфляційного таргетування
- Місія Національного банку – забезпечення цінової та фінансової стабільності
- Перехід до гнучкого курсоутворення
- Збільшення міжнародних резервів: з 5,6 млрд дол. (01 березня 2015 р.) до 25,3 млрд дол. (01 січня 2020 р.)
- Посилена співпраця з ключовими міжнародними партнерами: МВФ, СБ, ЄБРР
- Приборкана інфляція: з 60,9% у квітні 2015 р. до 4,1% у грудні 2019 р.
- Очищена банківська система: прозора на 100%, із рекордним прибутком банків у 2019 році – майже 60 млрд грн
- Успішна трансформація Національного банку як інституту
- Відкритий та зрозумілий суспільству банк: переможець категорії «Прозорість» серед центральних банків Central Banking Awards

Монетарна політика НБУ спрямована на забезпечення цінової стабільності на основі режиму інфляційного таргетування

Принципи монетарної політики

Пріоритетність досягнення та підтримки цінової стабільності

Ключова (облікова) ставка – основний інструмент політики

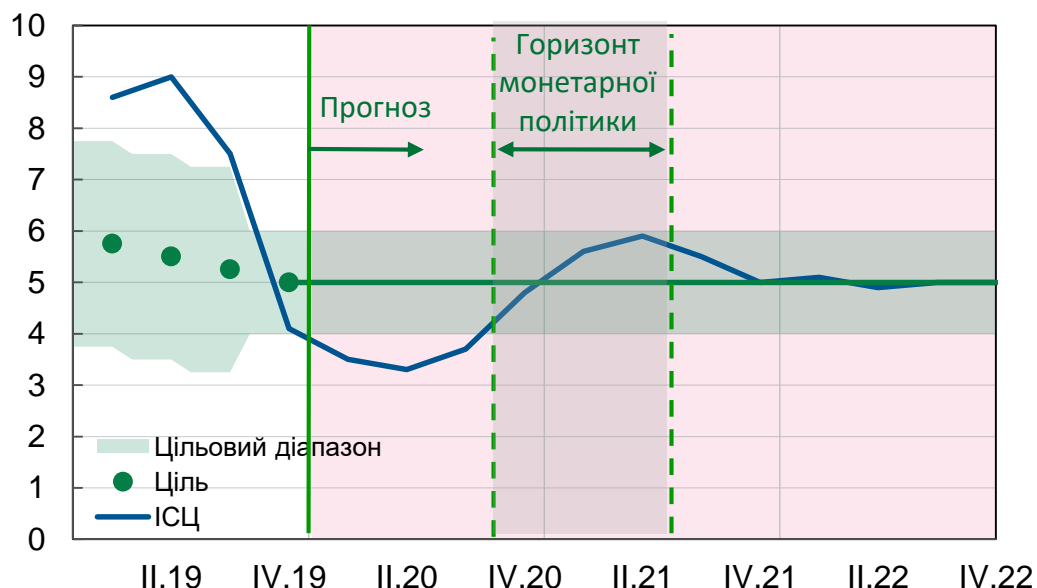
Ухвалення рішень, зважаючи на середньо- та довгострокову перспективу

Дотримання режиму плаваючого обмінного курсу

Прозорість та підзвітність діяльності НБУ

Незалежність НБУ

Інфляція, %

Джерело: Інфляційний звіт, січень 2020.

- З грудня 2019 року інфляційна ціль $5\% \pm 1$ в. п. стає постійною і може бути переглянута у бік зниження за умов зменшення волатильності обмінного курсу та відносних цін і послаблення ефектів конвергенції

Ключові макроекономічні показники (Інфляційний звіт, січень 2020 року)

	2019	2020 прогноз НБУ	2021 прогноз НБУ	2022 прогноз НБУ
Реальний ВВП, зміна, %	3.3	3.5	4.0	4.0
Номінальний ВВП, млрд грн	3975	4290	4682	5113
Інфляція, р/р, %	4.1	4.8	5.0	5.0
Базова інфляція, р/р, %	3.9	3.5	3.8	3.8
Поточний рахунок, млрд дол. США	-1.1 (-4.0*)	-5.7	-7.9	-8.0
% ВВП	-0.7 (-2.6*)	-3.2	-4.1	-4.0
Платіжний баланс (зведений), млрд дол. США	6.0	3.2	1.6	0.4
Міжнародні резерви, млрд дол. США	25.3	29.3	31.6	32.3

* Без урахування надходжень від ПАТ "Газпром"

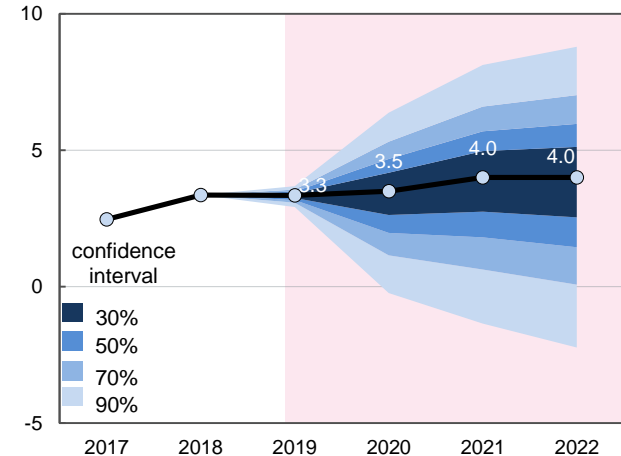
Основні макроекономічні ризики

Основним ризиком є відтермінування укладання нової програми співпраці з МВФ та посилення загроз для макрофінансової стабільності, насамперед внаслідок рішень українських судів.

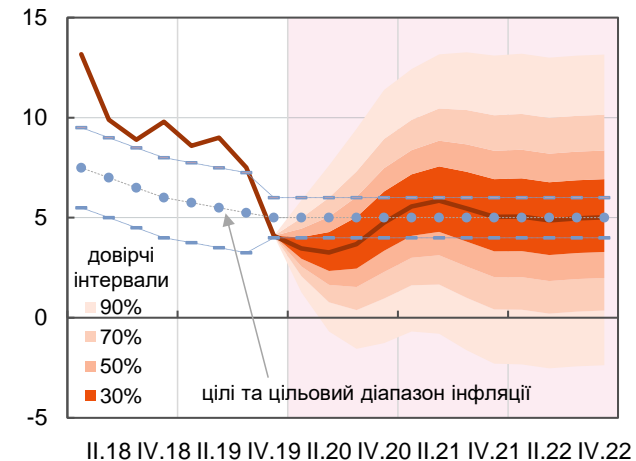
Інші актуальні ризики:

- подальше охолодження світової економіки та погіршення умов торгівлі
- ескалація військового конфлікту на сході країни та нові торговельні обмеження з боку Росії
- скорочення врожаю зернових і плодоовочевих культур в Україні через несприятливі погодні умови
- збільшення волатильності світових цін на продукти харчування з огляду на глобальні зміни клімату
- зменшення обсягів припливу іноземного капіталу

Прогноз реального ВВП, % р/р

Прогноз ІСЦ та інфляційні цілі, % р/р

Джерело: Інфляційний звіт, Січень 2020.

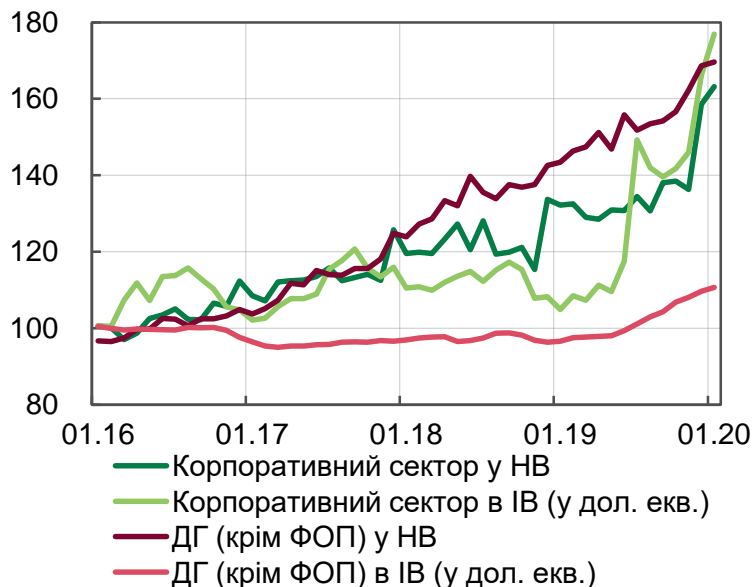
Етапи трансформації банківського сектору

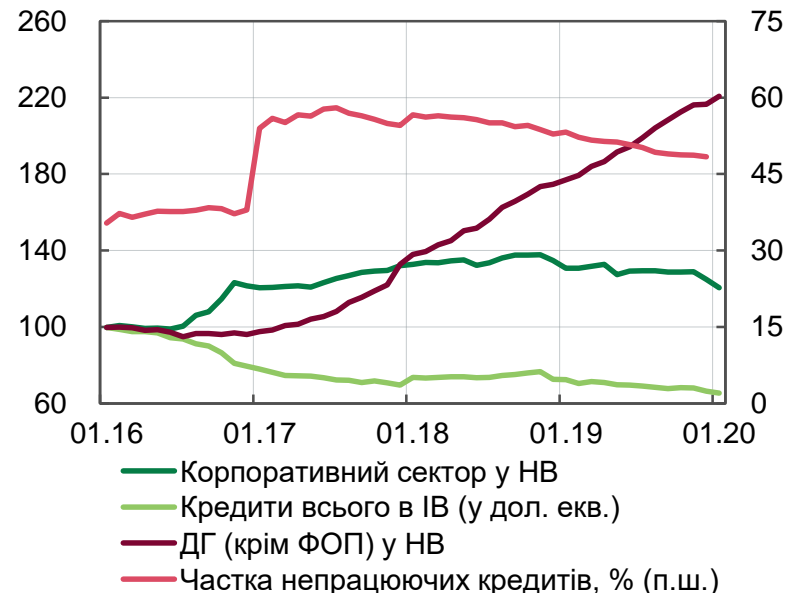
Триває відновлення банківської системи

Депозити, 12.2015=100%

Кредити, 12.2015=100%

ДГ (крім ФОП) – домашні господарства (крім фізичних осіб – підприємців);
ІВ – іноземна валюта; НВ – національна валюта.
Джерело: НБУ.

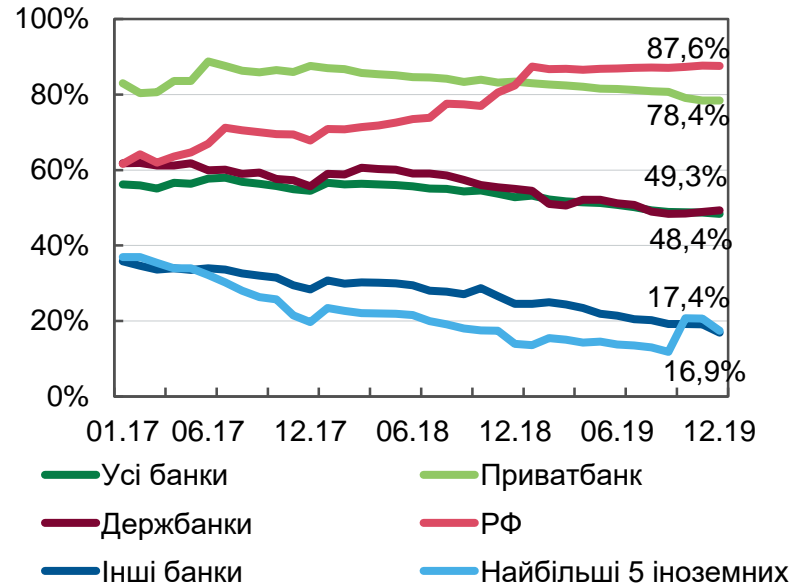
Джерело: НБУ

- Споживчі кредити зростають швидкими темпами. Водночас висока частка NPL стримує зростання кредитів корпоративного сектору. Зростання NPL на початку 2017 року відображає зміни в методології, однак в подальшому частка NPL поступово знижується
- Стійке зростання номінальних заробітних плат на тлі привабливих процентних ставок та покращення інфляційних очікувань сприяли припливу депозитів

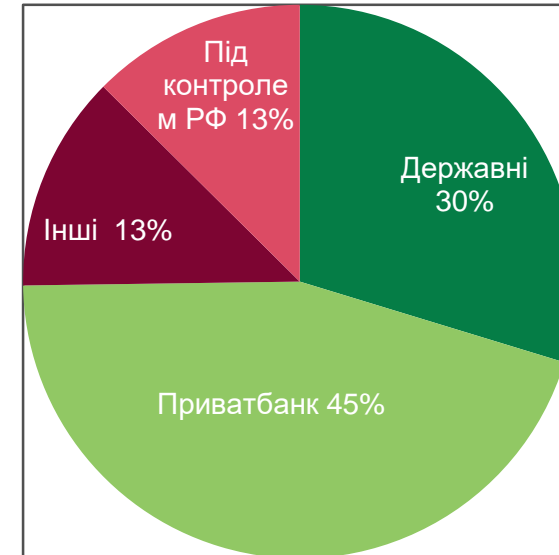

Частка непрацюючих кредитів скорочується повільно

Частка непрацюючих кредитів, %

Розподіл обсягу непрацюючих кредитів станом на 01.01.2020

Джерело: НБУ

- Основний фактор зниження частки NPL – активне роздрібне кредитування
- 87% непрацюючих кредитів зосереджено в державних банках України та РФ
  - У 2019 році частка NPL у держбанках зменшилася через низку реструктуризацій
- Решта банків демонструють прогрес (частка NPL на кінець 2019 року – 17%). Сплеск NPL у найбільших іноземних банках обумовлений об'єднанням Альфа банку та Укрсоцбанку
- Рівень покриття резервами непрацюючих кредитів – 95% (всі резерви/NPL)

Відновлення кредитування

Кредитування населення

Банки продовжили збільшувати кредитування населення. Так, у листопаді 2019 року гривневий портфель кредитів фізичним особам зріс на 24,7% до 168 млрд грн рік до року. Також створено умови для поживлення кредитування бізнесу

Реструктуризація заборгованості бізнесу

Продовжено можливості для реструктуризації заборгованості бізнесу завдяки пролонгації на три роки дії Закону України "Про фінансову реструктуризацію". Зокрема, передбачено можливість проведення спільної процедури фінансової реструктуризації для кількох боржників, які є пов'язаними особами та мають різних кредиторів.

Кредити МСБ

Полегшено умови отримання кредитів малим та середнім бізнесом завдяки підвищенню ліміту для портфельної оцінки кредитів МСБ з 2 млн грн до 5 млн грн. Тому банки застосовуватимуть портфельний підхід до кредитів поки вони погашаються своєчасно. За такими кредитами банки визначатимуть мінімальний кредитний ризик.

Ефективне регулювання фінансового сектору

12 вересня 2019 року ухвалений закон щодо майбутнього регулювання небанківського фінансового сектору

- регулює діяльність страхових компаній, кредитних спілок, ломбардів, лізингових та факторингових та інших фінансових компаній;
- окреслює підходи до сегментації ринку, ліцензування, пруденційного нагляду, звітування, перевірок та корпоративного управління.

Цілі:

- розширення можливостей із забезпечення фінансової стабільності;
- максимальний захист споживачів фінансових послуг небанківського фінринку.

Головні новації:

- ризик-орієнтований підхід;
- впровадження стандартів корпоративного управління;
- наближення до європейських практик.

Закон «Про валюту і валютні операції» – це...

«Безвіз» для капіталу: свобода для бізнесу та населення самостійно вирішувати, коли і як проводити валютні операції, без обмежень чи необхідності отримувати дозвіл регулятора

Можливість для пришвидшення валютної лібералізації: одночасно із введенням в дію Закону буде скасовано низку болісних обмежень

Просте, прозоре та несуперечливе валютне регулювання як крок до покращення інвестиційного клімату

Запорука фінансової стабільності: інші чинні обмеження Національний банк буде прибирати поступово і обережно за сприятливих макрофінансових умов

Підтвердження спроможності України бути частиною Європи. За Угодою про асоціацію з ЄС Україна зобов'язалася забезпечити вільний рух капіталу

Здатність Національного банку попереджати і долати фінансові кризи незалежно від їх природи та створювати умови для стійкого економічного зростання на довгі роки

Дякуємо Верховній Раді України за підтримку
#Radavote4reforms

Закон «Про валюту і валютні операції» набув чинності. Що далі?

Закон «Про валюту і валютні операції» дає Україні можливість здійснити довгоочікуваний перехід від застарілого, репресивного та заплутаного валютного регулювання до свободи проведення валютних операцій без обмежень

ЗУ «Про валюту і валютні операції» та нові НПА

Що змінилося одразу?

- **тотальний валютний контроль** замінено **ризик-орієнтованим наглядом** за принципом «менше ризиків – менше уваги, більше ризиків – більше уваги»;
- **скасовано валютний нагляд** для експортно-імпортних операцій до 150 тис. грн;
- **граничний строк** здійснення розрахунків за експортно-імпортними контрактами **збільшено вдвічі** - до 365 днів;
- **скасована вимога** щодо попереднього **резервування бізнесом коштів** у гривні для подальшої купівлі валюти (режим T+1);
- норма **обов'язкового продажу** валютних надходжень бізнесом знижена з 50% до **30%** (з 01.03.2019).
- скасовано **індивідуальні ліцензії** для інвестування за кордон, замість них – система е-лімітів;
- **дозволяється вільне використання рахунків** юридичних осіб за кордоном;
- **дозволяється здійснення операцій** за рахунками юридичних **осіб-нерезидентів** у банках України;
- **скасовуються санкції** у вигляді припинення зовнішньоекономічної діяльності за порушення строків розрахунків;
- **скасовуються процедура** реєстрації зовнішніх запозичень і обмеження на їх дострокове погашення;
- **дозволяється online-купівля іноземної валюти** фізичними особами – аналогічно до ліміту купівлі готівкової валюти (до 150 тис. грн. на день в еквіваленті до 05.11.2019).

ЗУ «Про валюту і валютні операції»: процес лібералізації триває

Поступове скасування обмежень

- **скасовано обов'язковий продаж валютних надходжень** (з 20.06.2019);
- **скасовано ліміт на фінансування власних закордонних представництв та інших відокремлених підрозділів юридичних осіб** (з 02.07.2019);
- **скасовано ліміти на репатріацію інвестицій та дивідендів** (з 10.07.2019);
- **скасовано валютний нагляд за дотриманням граничних строків розрахунків для експорту робіт, послуг та прав інтелектуальної власності, а також низки операцій з експорту та імпорту товарів** (з 16.05.2019);
- **вжито заходи для спрощення процесу інвестування в облігації внутрішньої державної позики (ОВДП) для іноземних інвесторів: дозволено банкам надавати нерезидентам короткострокове (до 14 днів) фінансування у гривні, а також проводити відповідні операції на умовах форвард та своп** (з 14.06.2019);
- **скасовано обмеження на купівлю іноземної валюти юридичними особами за рахунок кредитних коштів у гривні** (з 08.08.2019);
- **скасовано обмеження по сумі на купівлю іноземної валюти і банківських металів фізичними особами** (з 05.11.2019);
- **збільшено е-ліміт до 100 тис. євро на рік для деяких валютних операцій фізичних осіб з переказу коштів, зокрема для здійснення інвестицій за кордон чи розміщення на іноземних рахунках** (з 18.12.2019);
- **вжито заходи з метою згладжування надмірних курсових коливань на валютному ринку України: збільшено ліміти відкритої довгої та короткої валютної позиції банків – з 5 до 10% від їхнього регулятивного капіталу** (з 20.01.2020).

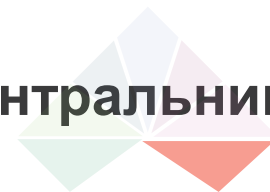

НБУ отримав мандат на підвищення фінансової грамотності українців

Національний банк отримав повноваження для здійснення захисту прав споживачів фінансових послуг

Публічно презентовано бачення Стратегії фінансової грамотності України

Пілотний проєкт з випуску цифрової валюти центрального банку

Схвалено середньострокову Стратегію Національного Банку

Здійснено перехід Національного банку та банківської системи на міжнародний стандарт фінансової звітності

Участь у розробці та активне використання системи онлайн-закупівель ProZorro

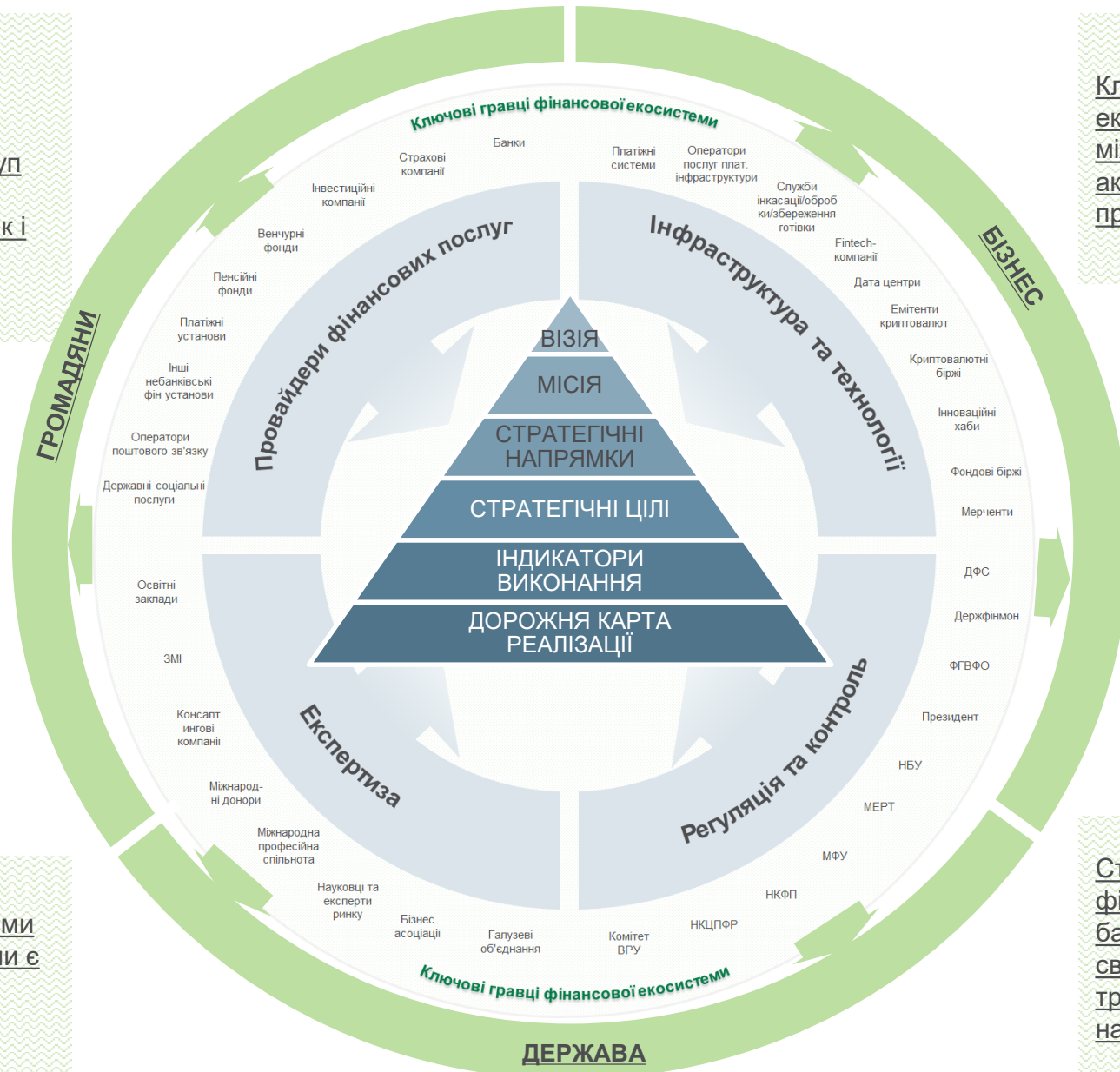
Запущено новий веб-сайт НБУ, який відповідає новому корпоративному стилю

Фінансова Екосистема України

Стратегія розвитку фінансового сектору враховує теперішні і майбутні потреби представників всіх груп екосистеми, як споживачів послуг, так і ключових гравців, що приймають участь у створенні цих послуг

Ключові гравці екосистеми взаємодіють між собою, створюючи актуальні сервіси та продукти для споживачів

Кінцевими споживачами фінансової екосистеми є держава, бізнес та громадяни

Стратегія розвитку фінансового сектору базується на глобальних світових трендах та трендах розвитку національної економіки

Стратегічні напрями та цілі розвитку фінансового сектору України до 2025 року

Пріоритети на майбутнє

Зниження інфляції до 5% у середньостроковій перспективі

Стійкість банківської системи до макроекономічних шоків та системних ризиків

Продовження валютної лібералізації

Організація процесу управління непрацюючими активами

Розбудова ринків капіталу у відповідності до міжнародних стандартів

Посилення захисту прав споживачів фінансових послуг

Підвищення довіри стейкхолдерів до Національного банку

TECT

Національний
банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)